

Előfizetési díj:
 Egész évre 12 frt.
 Félévre 6 frt.
 Negyedévre 3 frt.
 Egy óra 1 frt.
 Megjelenik minden nap, az ünnepek követő napok kivételével.

KELET

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPI LAP.

Hirdetési díjak:
 Négyezer hasábozott garmond sorára 6 kr.
 Bélyegdíj minden hirdetés után 30 kr.
 Nagyobb és gyakori hirdetéseknek külön kedvezményt is nyújt a kiadóhivatal.
 Hirdetéseket felvesszük:
 Bécsben: Oppelk Alajos (Wollzeile 22)
 .. Haasenstein és Vogler (Neuer Markt 11.)
 Pesten: Lang Leopold (Erzsebet-ter 9 sz)
 Nyilattéri cikkek
 garmond sora után 30 kr. fizetendő.

Szerkesztői szállás: Belső-farkasutca 76. szám, hova a lap szellemi részét illető közlemények czimzendők.	Az értékesb cikkek díjaztatnak. Kéziratok nem adatkak vissza.	Kiadó-hivatal: Stein János könyvkereskedése, hova az előfizetések s hirdetések küldendők.
--	--	--

„KELET”
 politikai és közgazdasági napi lap
 hatodik évnegyedére

kérjük az előfizetési pénzek mielőbbi beküldését, legezelszerűben postai utalványlapokkal.

A lap szellemi része felől kezeskedik a szerkesztőség buzgalma és a munkatársak bőv sorozatának szakavatottsága.

A lap kiállítása körül alólírott kiadó-hivatal minden kitelhetőt elkövet, hogy a t. előfizetők méltó igényei kielégítenek.

Az előfizetési árak a régiek:
 Egész évre 12 frt. Negyedévre 3 frt.
 Félévre 6 frt. Egy óra 1 frt.
 Egyes szám ára 5 kr.

8 előfizető után tiszteletpéldánnyal szolgálunk t. gyűjtőinknek.

Végül figyelmeztetjük t. előfizetőinket a különös kedvezményre, melyben, olcsó könyvek megszerzése által, a „Kelet” előfizetői részesülnek.

A „Kelet” kiadóhivatala.

melyeket vásárok alkalmával felállítanak s nagy hűhóval benne mutatóványokat tartva, ha a vásár elmúlt, szétszednek s a téren a hol álltak még helyök sem látható, legfőlebb egy pár kis gyermek emlékszik arra, hogy itt e helyen, milyen szépen kifestett bácsikat látott.

A vezérszerep itt is, a kormány organumaitól eltekintve, — az 1848-as férfiak és azok hű mámelukjai kezében volt, s a nép, a melynek nevében itt beszéltek s tettek, vagy jobban mondva, tenni akartak, nem tudott az egésztől semmit, vagy legfőlebb annyit, hogy a választáskor jól evett, ivott ingyen.

Átlátták sokan a románság közül már ekkor, de átlátták még az 50-es években is, hogy 1848-ban a Herkulesi váluton a rosszabbakra lépett a nemzet, s voltak elegenden a kiket a Schmerling-Reichenstein ígéretet nem vakítottak el: s gondolkodni kezdettek.

Ennek lett eredménye az 1865-ki kolozsvári országgyűlésen már jelentkezett s az akkori időkben uniönistáknak nevezett párt, a melynek élén Hoszszu József állott.

Eredménye azonban ennek akkor még nem lett, mert az orránál fogva vezetett nagy többség reájok kiabálta a „renegát” nevet, s ezzel meg volt tiltva még az érintkezés is velök.

De többet mondok. Az 1865 ki pesti országgyűlésre felment románok, noha kijelenték, hogy ők jogfenntartással és csak is a koronázásra mennek, a nélkül, hogy azért a kolozsvári országgyűlésen kimondott elvükből bár mit is engednének, mégis megvetés tárgyai lettek. Nem csak Puscaru stb. de még maga Macelariu Ilyés is vádoltatott, s a román élclapok a Mé-száros-Fleischer-Macelariu historiával pelengéreztek a románság előtt.

Ily előzményeknek volt eredménye a balázsfalvi pronuciamiento, mely az elvet, s a szerdahelyi gyűlés, mely a kiviteli módokat állapította meg.

Az első nem fogadja el az uniót, a második mint egyedüli célravezetőt kimondja a passivitást.

Ez volt tehát a 20 évi szenvedéssel teljes oskola eredménye. Ugy jártunk, mint az emigrációból haza tért francia aristocrazia, nem tanultunk semmit s nem felejtettünk el semmit.

A szerdahelyi határozat azonban már nem volt unisono, mert volt négy, mond négy bátor férfi, a kik ellentmondtak, s a gyűléssel a solidaritást megtagadták. Voltak választó kerületek, a hol a nép sem akart tudni s szavazott a többivel, s a mi fő, hallatszott, hogy egy igen magas állásu egyén, noha nyiltan fel nem lépett, de a gyűlés határozatát el nem fogadja. —

A rés tehát a nagy többség daczára is meg volt törve, s ahogy a választások bevégeződtek, már kezdett többfelől hallatszani az elégtelenség, a szánom-bánom, s főleg a Telegrafulu Romanuluban a követett politika nyílt roszalása.

Mindenki egyetért a románság között, hogy nekünk sok és nagy sérelmeink voltak és vannak. Mellőzés sok helyen, a nemzetiségi, s a nyelv kérdés megoldatlan. A királyföldi viszonyok stb. erősen sujtják a nemzetet. Ezt láttuk s fájdalom látjuk ma is. De hát mit akarunk? Hogy akarjuk mi ezeket orvosolni? A sült galamb senkinek a szájába nem re-

pül. Ha sérelmeink vannak, fel kell fejtünk, elő kell mutatnunk ott, a hol az illetékes hely van az orvoslásra. Azt azonban, hogy mi azt mondjuk: nem ösmerrünk el titeket, mi az uniót megtagadjuk, nekünk nem rendelkeztek, s más részről várjuk, hogy mindezek daczára járjanak utánna: mi fáj nekünk, s azt orvosolják — ez uraim, még gondolatnak is nevetséges!

Zörgessetek s megadatnak nektek. Követeket kell küldeni oda, a hol a helye van, előadni a kívánalmakat, s ha ezek méltányosak és még sem teljesítettnek, akkor de csakis akkor van ok a panaszra, a kifakadásra.

Naszódvidéke volt a legmerevebb passivista, s mégis a törvénytelen, az általa el nem ösmert kormánytól a revindicált havasokért évek óta kérelmez s most, a midőn megkapta azt a mit kért, valjon az általa el nem ösmert parlament kormányától elfogadják-e, vagy pedig vár a míg az unió megbukik, s viszszaadja Reichenstein?

Következetesség uraim a szó és tett között, e nélkül az egyik lerontja a másikat, s guny tárgyaivá leszünk.

Átlátta ezt a románságnak egyik, s most már ki merem mondani, nagyobbik része, s a mint közeledett az 1865-diki pesti országgyűlés vége s az újjá választás, kezdődtek egyuttal a passiv-ellenes hangok is emelkedni.

Brassó és N.-Szeben e tekintetben előre ment. A testvéresülési ünnepély s a n.-szebeni intelligentia nyilatkozata a passivitást alapjaiból kifordíták. E két hely az, a hol Erdélyben a legtöbb román értelmiség van, s e két helyen egyszerre kiadott a jelszó, hogy a nemzet szemei felnyíltak, s a komédiának vége kell hogy szakadjon. Átlátták, hogy az ügyek ily menetében a nemzet összemegegy, s hogy ezen segíteni kell. Zugtak az idióták, zugnak még maig is, de a jég meg van törve, s a nemzet, mely álmaiból fel van rázva, maga előtt látja az utat, a mely az egyetlen arra, hogy a fenyegető torlaszok közül menekedjék.

Örömmel üdvözlöttük, s üdvözlöljük ujjolag is az activitást, mert ebben látjuk az egyetlen módot a menekülésre.

Igen, román nép! oly férfiak, mint a kik az activisták élén állanak, biztosan s tapintatosan vezetnek, s az a főpap, a kinek eddigél egyetlen célja volt a nemzet boldogsága, soha sem fog rosz utra vezetni. —

Nagyon természetes, s előre is lehetett várni, hogy ez a pronuciamiento férfainak nem fog tetszeni, s hogy mindent meg fognak kísérleni az activitás megbuktatására. De ki fél azoktól, a kik midőn felszólíttatnak, hogy ajánljanak célravezető módot a nemzet jóvolta előmozdítására: utópikus eszméikkel állanak elé, s olyan valamit mutatnak, a mi nem is annyira absurdum, mint nevetséges idétlenség. —

Dr. Hodosiú s elvtársai egy új erdélyi országgyűlést kívánnak, a mely döntőn az unió kérdése felett. Hát mily alapon kívánják ezt, miféle választási törvénnyel? Az 1848-kin, vagy pedig egy ujan? —

Az 1848-diki választási törvénnyel kisebbségben maradtunk, s akkor újra ott leszünk, a hol voltunk. Új választási törvényt pedig csakis a már létező parlament hozhat. Azt hiszik önök, hogy van

a világon oly boldogtalan párt, mely olyan választási törvényt csináljon, a mivel az ő elvei megbukjanak? A ki hiszi, legyen boldog e hitében, de az ilyen hiedelmeket tápláló s kűrtőlő embereket furcsa helyekre szokták bezárni.

Népszavazás? Ezt már a közelebbi évek eseményei az európai történelemben oly nevetségessé tettek, hogy még rá gondolni is nevetség.

Hagyjanak fel az illetők az ilyes eszméikkel, s gondolják meg, hogy egy nemzet sorsa és jövője áll kezeinkben, a melyért az utókor számadásra von, gondolják el, hogy merő ábránd kedvéért nem lehet játszani egy nép anyagi s szellemi kincseivel, s végül tekintsenek széjjel s nézzék meg, hogy a beaünkét körülvevő népek között ugy anyagi, mint szellemi tekintetben mily hátra vagyunk, s hogy ha az elpazarolt 20 évet nem számítunk minden erővel kipótolni, ugy járunk, mint azok a népek, a melyek csak a történelem népei, mivel az előre haladott századok felfalták.

Tekintsünk körül s vegyük fontolóra, hogy idegen elemekkel vagyunk kereken fogva, s ha mi, a kik a magyarokkal együtt sem képezünk egy nagy tömeget, össze nem tartunk, vállvetve nem segítjük egymást, mielőtt latin testvéreink segítségünkre jönnek: a 100 milliókra menő szlávok és germánok ugy elnyelnek, hogy az utókor még a helyet sem fogja tudni, a hol éltünk, s a hol pedig egyetértés mellett még egy szebb jövőt érhetünk el.

Marosmenti.

A kolozsvári egyetem és az erdélyi muzeumegylet közt, 1872 jun. 17-kén megkötött szerződés.

Ma az alólírt napon és helyen a magyar állam, mint a Kolozsvártt felállítandó tudományos egyetem tulajdonosa, és az erdélyi muzeum egylet, mint a Kolozsvártt fenálló országos muzeum tulajdonosa közt szerződés jött létre, a következő kölcsönös szolgálmányok és kötelezettségek iránt:

1. A muzeum-egylet jelen önállását, önkormányzatát, felsőbb helyen megerősített alapszabályai értelmében, jövőre is sértetlenül fentartja, vagyonát önállóan kezeli, gyűjteményei fentartásáról, gyarapításáról, független rendelkezik; azonban:

2. Könyv-, kézirat- és képtárát oly módon bocsátja a kolozsvári egyetem használatára, hogy

a) a könyvtárt mindig az egylet szabályszerűen választott könyvtárnoka kezeli és felügyeli, a ki azonban egyszersmind köteles lesz az egyetem által a maga saját céljaira külön beszerzendő könyveket is az egyleti könyvtár lajstromaitól külön álló leltárba igtatva és az egyetem külön bélyegével jelölve, de egyenlő felelősség mellett rendben tartani és kezelni;

b) a m. k. kormány pedig a könyvtárnok mellé egy segédet fog kinevezni, a kit az állam pénztárából díjaz, de a ki mint olyan, a könyvtárnoknak alája lesz rendelve.

c) Az egyetemi tanároknak teljes szabadságok lesz a könyvtárból bármely könyvet — unicumot kivéve — elismervény mellett használat végett a könyvtárból kivinni. Az ily módon kivett könyvek azonban az egyetemi senatussal egyetértőleg meghatározandó időszak mulva mindig visszaszolgáltatandók.

d) A könyvtári helyiséget az egyetem épületében a m. k. kormány adja, a hozzá tartozó dolgozó és olvasó szobákkal és lakással a könyvtári szolga számára. A könyvtári állványokat a muzeumi könyvtár számára a muzeum egylet, az egyetem külön könyvgyűjteménye számára az egyetem állítja elő, a dolgozó szoba butorzatát a muzeum-egylet, az olvasó szobakét az egyetem adja és mind a helyiségek fűtése, világítása az egyetem költségén eszközöl-

Román hang a románokhoz.

II.)*

1848-tól egész 1868-ig a románság, mint nemzet, szavát fel nem emelte. Az 1863-dik évi tartománygyűlés a Schmerling terve s mesterkedése volt. Abban a románság csak eszköz, de nem tényező volt. Nem is alkotott semmit, s a midőn az egész mű összeomlott, a román nép volt az, a mely lekevése sajnálta. Ugy halt meg, a hogy született, a hogy élt, mint azon acrobata deszkabodék, a

*) Lásd a „Kelet” 134 dik számát.

etik, a szolgát azonban a muzeum-egylet állítja be és fizeti.

e) az egyetemnek joga van a muzeum-egyleti könyvtárnak kezelése alatt álló könyvgyűjteményét időszakonként leltár szerint számba vétetni.

3. A többi gyűjteményeit a muzeum-egylet a muzeum használat végett pontos leltár mellett és tulajdon jogát úgy a meglevő tárgyakra, mint a sajátjából ezután beszerzendőkre csorbitatlanul fentartva, átadja az egyetemnek, oly kikötéssel, hogy:

a) az egyetemnek joga lesz minden gyűjtemény mellé egy-egy segédőri választani, a ki azonban a gyűjtemény kezelésében az illető szaknárának, mint a gyűjtemény főőrének, alája lesz rendelve; e segédőrt a muzeum-egylet fizeti;

b) e gyűjtemények az egyleti szabályok értelmében az örrel egyetértőleg meghatározandó bizonyos napokon és órákban közlátogatásra nyitva tartassanak a nagy közönségnek.

c) az egyes gyűjtemények mindenikében két-két külön leltár vezetettik, a melyek egyike a muzeum, másika az egyetem tulajdonához tartozó tárgyakat foglalja magában.

d) A muzeum-egyleti választmánynak fennmarad az a szabályszerű joga, hogy a muzeum gyűjteményeit időszakonként leltár szerint számba vétethesse.

e) E gyűjteményeket átvéven az egyetem gondoskodik helyiségekről azok számára, kellő tekintettel az eshető szaporításokra, nem különben a kellő dolgozó helyiségekre, önkényteretűtől, hogy a szükséges szekrényekről és állványokról a muzeum-egylet és az egyetem külön-külön gondoskodnak a magok saját gyűjteményei számára.

f) Az e gyűjtemények kezelése és fentartása körül szükséges segéd- és szolgaszemélyzetet az egyetem állítja be és fizeti; épen úgy azok a költségek is az egyetem rovására fognak esni, a melyeket e gyűjtemények netalán szükséges átköltöztetése fog igénybe venni.

4. A könyvtárnak hanyagsága vagy mulasztása által az egyetem könyveiben okozott károkért a muzeum-egylet vállal felelősséget, ellenkezőleg az egyetem felelős az örök által, a muzeum neki átadott gyűjteményeiben okozott károkért.

5. A muzeum-egylet a muzeum kertjét és a benne levő épületeket átadja az egyetemnek a kert fűszekertté alakítása végett, a következő feltételek alatt:

a) az egyetem átveszi az egész kertet és a benne levő épületeket leltár szerint és nem csak a kert saját céljaira való művelését, hanem a kerítések, utak és épületek jó karban fentartását is a maga költségén eszközli.

b) Az egyetem a kert parkszerűen mivelte részében jelenleg meglevő arboretumát és fruticetumot, a mely csaknem teljes számmal tartalmazza Erdély valamennyi élőfajt és cserjéit, elpusztulni nem hagyja.

c) Az egyetemnek szabadságában lesz a kertben a maga szükségére és kényelmére megkívántatott javításokat és építkezéseket akadálytalanul eszközölni.

6. A m. k. kormány a muzeum-egyletnek a fent elősorolt szolgálomáért az egyetem tudományos céljai előmozdítására, biztosít 5000 — ötezer osztrák értékű forintot évenként, a mely évnegyedes utólagos részletekben fog szabályszerű nyugtára az egyetem szabad rendelkezésére kiadatni.

7. Az egyetem azon szaktanárai, a kik az átadott gyűjtemények őrei lesznek, mint olyanok, egyszersmind rendes tagjai lesznek a muzeum-egylet igazgató-választmányának.

8. Ha az egyezmény életbe léptekor az egyetem nem tudná rögtön elhelyeztetni az egyleti könyvtárt, addig, a míg a kellő helyiséget adhatja, fedezi azt a házibért, a melyet a könyvtár szállásáért az egyetem fizet.

9. E szerződés 50 — ötven év múlva, ha a szerződő felek egyike ebbeli kívánságát, a másiknak féltével előbb kijelenti, revisio alá jöhet; ellenesetben hallgatóság további 40 — negyven évre meghosszabítottnak tekintetik s így tovább: egyébaránt is bármily körülmény között csak a felek közmegegyezéséből bontható föl. A muzeum tulajdonához tartozó gyűjteményeket azonban sem egészen, sem részben semmi esetre és semmi körülmények között Kolozsvárról elvinni nem lehet.

10. Arra a nem remélt esetre, ha valamikor oly körülmények állanak be, melyek e szerződés felbontását parancsolják, a fenn körülrít kölcsönös szolgálományok megszűnnek, mindenik szerződő fél a maga gyűjteményeit és minden tulajdonát a maga kezelése alá veszi, és a muzeum-egylet ez esetben köteles lesz egy év alatt könyvtárával és minden gyűjteményeivel az egyetem helyiségeiből kiköltözni; a kert a most meglevő és az egyetem által benne emelt épületek, addig a míg az egyetem fennáll és egyetemi célokra használni kívánja, egy akkor közmegegyezéssel meghatározandó földbér és a most meglevő épületeket illetőleg házibér fizetése mellett, az egyetem háborítatlan használatában maradnak; elleneset-

ben az időközben emelt épületek a muzeum-egylet tulajdonává válnak, a nélkül, hogy értők bármely néven nevezendő váltságot fizetni tartoznák.

11. E szerződés érvényessé válik, miután egyfelől a m. kir. kormány és a törvényhozás, másfelől a muzeum-egylet közgyűlése megerősítette: életbe lép pedig az egyetem megnyitásával.

12. Az e szerződés kiállításához szükséges bélyeg- és más illeteket a m. kir. kormány hordozza.

Minek állandó bizonyosságára a jelen szerződés hiteles alakban két tökéletesen egybehangzó, egyiránt eredeti példányban állítatik ki és a szerződő felek törvényes képviselői és a kellő számú tanuk által aláíratván, mindenik szerződő félnek egy-egy eredeti és hiteles példányban kézbesítettik.

Kelt Kolozsvárt, 1872. jun. 17-én.

Az országgyűlés óta.

(Kor.) Még két hónap sem telt el az országgyűlés befejezése óta, s e rövid időköz alatt négy történeti jelentőségű tény áll a kormány tevékenységének eredménye gyanánt előtűnk. Történelmi jelentőségű mind a négy, mert mindannyi haladást vagy átalakulást jelez, s a minő mélyen gyökeredeznek a multban, consequentiák épp oly messzire hatnak a jövőbe. E négy momentum: az alvidéki vízkárosultak segélyezésére, s egyszersmind a vízáradások megszüntetésére fogantatva vett munkálatok, melyek a király személyes részvételével kezdődtek el; továbbá a Ludoviceum visszaállítása; így a kolozsvári egyetem létrehozatala, s legujabban a Magyarországot közvetlenül érintő határörvidékek polgárosítása. Hozzájuk vehetnők ötödiknek a vaskapu-kérdés megoldását, melyben a magyar érdekeknek Lónyai és Andrási beláthatatlan előnyök biztosítottak kereskedelmileg, de főleg politikailag.

Főlölleges volna e négy vagy öt momentum jelentőségéhez bővebb kommentárokat írunk, mert azt hisszük, mindenki előtt is ismeretesebb a viszonyok, melyek tényezőik gyanánt állottak mellettük és ellenük. Tudhatja mindenki, hogy a Ludoviceum kérdése több mint fél-század óta mily vajdásokon ment keresztül, míg végre rendeltetése céljára végleg átadatott. Tudhatja mindenki, mily hő öhajtsa volt hosszú idő óta Erdélynek a kolozsvári egyetem, melyet az unio koronája gyanánt méltán remélhetett. Tudja mindenki mennyi baj, mennyi egyenlenség burjánzott az országban, hogy hosszú időt ne mondjunk, csak a közjogi kiegyezés óta, és főleg az ellenzék által észleztve és táplálva, melyek a kormány, de magának a képviselőháznak gondjait annyira absorbeálták, hogy ezen vitalis kérdések megoldására physikailag nem volt érkezése. Sőt legujabban, a mult országgyűlés végével, midőn már e két nagy jelentőségű ügy a törvényhozás intézkedése elé volt szánva, most íttetett az el megoldásától az egyesült baloldali kitaró botránya által: azaz, hogy csak elíteltetett volna, ha a kormány, úgy, mint az ellenzék minden gondját a szájaskodásra és korteskedésre fordította volna, s e helyett nem azon mulasztásokat igyekszik vala helyre-útni, melyek sötét fátyolként nehezdednek az országgyűlés végszakára.

És mit szóljunk a határörvidék polgárosítására, mely talán valamennyi közt a legtöbb és legkonokabb akadályokba ütközött, s melyet a magyar kormánynak mégis sikerült legyőznie.

Mily semmivé törpül ez eredmények mellett a baloldali szájaskodása! S mily édes elégtétel gyanánt fogadhatjuk ezeket mi, kiknek meggyőződésünk, hogy csak a Deákpart s az annak kebeléből kivált kormány van hivatva Magyarország reorganizálására és szabadságának, fejlődésének biztosítására. Magyarország választópolgárai jól megérthetik ebből, hogy vajjon annak adják-e bizalmukat, ki minden üdvösnek utjában áll, vagy annak-e, a ki azokat dacára minden baloldali utonállásnak létre hozza!

Csak az eddigi eredmények is mutatják, hogy megértették s a hátra levők is meg fogják érteni, s Győr és Pozsony csak első forrásai azon árnak, mely a mostani veszedelmes ellenzéknek hazánk javára el fogja seperi.

Nagy-Enyed, jun. 10.

A scocial-politikai életben minden mozanat, melyben komoly hazafias irány és erő nyilvánul, megteszi hatását és megtermi gyümölcseit, s nem kételkedünk azon, hogy mint ilyen jegyezhesük fel e lap hasábjain ama jelenetet is, midőn b. Kemény István, mint Alsó-Fehérmegye egyik volt képviselője, mult hó 27-én jobboldali választói előtt — s egyuttal több baloldali választói hallatára — elmondá Nagy-Enyeden a viszonyokhoz alkalmazott érdekes beszámoló és programmbeszédét.

Még politikai elleneink is, a kik — senki se hinné de úgy van! — épen Nagy-Enyeden, a megye székhelyén, a béképolitikát ajánló szomorú emlékek városában, nem csekély számmal vannak, el kell, hogy ismerjék, miszerint az említett nyilvános gyűlés komoly és méltóságteljes jelleméről fogva, egy kiváló

erkölcsi erővel rendelkező párt jelentékeny cselekvénye volt.

E gyűlésen körülbelül 200 választó volt jelen, nagyobbára a legtekintélyesebb városi és megyei szavazók; örömmel láttuk azonban itt azon szerényebb sorsu, egyszerűbb polgártársainkat is képviselve, a kik az élet sokféle gondjai közt se veszítették el a közügy iránti érdekléttségét, s a kik a politikai irányok megválasztásánál nemcsak tovább látnak az orruk-nál, hanem van polgári bátorságuk is nyilatkozni.

A gyűlés d. e. 11 órakor kezdődött, midőn Kemény István b. az egybegyűlt választók körében megjelenvén, lelkes éljenzéssel üdvözöltetett. Szokott élénk modorban előadott beszéde tetszett, s több élénk helyeslési nyilatkozatokat idézett fel.

Ó azonnal beszéde kezdetén egész határozottan kijelenté, hogy ma, az 1867-iki kiegyezkedés létrejötte után évek mulva is azon meggyőződéstől van áthatva, hogy azt létrehozni valóságos politikai bölcsesség sugallta.

Roppant mérvekben fejlett ki azóta a leghasznosabb tevékenység a magyar királyságban, s a ki a haladás és emelkedés jeleit nem látja, az tényeket nem lát.

A közelebről lefolyt országgyűlés munkásságának eredménye nem kevesebb, mint 168 szentesített törvény; valamennyi nevezetes, még a Japánnal kötött, s némelyek által mosolylyal fogadott kereskedelmi szerződés is, mert hiszen az iparunknak egy új piacot teremtet.

E törvényeket mind felsorolni hosszas lenne; de néhányat a fontosabbak közül még is kiemelni kíván.

Ilyen többek közt a bíróságok szervezete, a széles értelemben vett justitia rendezése. Sok humorral, de egyszersmind sok alappal mondá egy külföldi író, hogy egy országban a civilizatio fokát meg lehet itélni a szappanyfogasztás jelentékenységéről. Ha ebben van valami, az már épen bizonyos, hogy az igazságszolgáltatás minősége e tekintetben az itélet legbiztosabb bazisaul szolgál. Ime, ez lön jó irányban rendezre, s ki hinné, s hogy elleneink ebből is politikai capitalist csináltak, minden mérséklet és megfontolás nélkül hirdetvén, hogy a megye „megfosztatott” egy nevezetes jogától, a bírák választásának jogától. Ki tette régebben a bírót? és pedig számtalan esetben a képességre való tekintet nélkül? felelet: a kortes! lehetett e tehát itt csak gondolni a bírói függetlenségre, annyival inkább, mivel minden harmadik évben a bíró új választás alá jött, s mivel tartania kellett attól, hogy részrehajlatlan szigora által elveszti népszerűségét. A törvényhozásnak tehát gondoskodnia kellett, hogy a bíró felfelé és lefelé is független, állásáról elmozdíthatatlan legyen, s most a bíró pályázata folytán a felelős kormány ajánlatára a király nevezi ki, mely rendszer már is úgy a hazai, mint a külföldi közvélemény előtt fölemel a közbitelt a magyar királyságban eddigi szomorú állapotából.

Nagy fontossággal bír a köztörvényhatóságok rendezése iránti törvény is. Elleneink ebből is megkísérték politikai tőkét csinálni. De kérdem, a pénz feletti rendelkezés és tisztválasztás nélkül lehet-e hatalomról álmodozni? A régi megye ezek közül egyiket se élvezte kellő irányban; igazán szólva egy krajczárral se rendelkezett; a tisztválasztás pedig főleg a legfelsőbb tisztviselőket illetőleg épen csak egy boszantó gyermekjáték volt; a főispán candidalt a megerősítés alá eső hivatalokra 9 et, ebből a megye választott 3-at, aztán felterjesztették mind a kilenczet s a kormány (Bécsben) confirmálta épen azt, a melyik neki tetszett.

Azt mondják politikai elleneink, hogy elvállaltuk Ausztria, vulgó a német adósságát. Nem egyéb mint ámitás, tendentiosus ráfogás; mert az elvállalás fogalma itt csak akkor lenne szabatos, ha nem mi fizettük volna eddig is ez adósság kamatait; igen de mi fizettük! Az igazi különbség most már csak abból áll, hogy a kiegyezés után adósságunk nem nőhet in infinitum, mint eddig. Fizetünk ilyen címen 32—33 milliót. Azt persze elhallgatják az agitátorok, hogy kötelezettségünk tulajdonképp a pragmatica-sanctióban sarkallik. Elismerem, hogy a közös adósság hordozásában részeseledést két esetben megtagadhattuk volna, először: ha a mindkét oldalról oly szükséges kiegyezkedésről lemondanunk s hazánk jövőjét továbbra is a veszélyes helyzet esélyeitől tesszük vala függővé; másodsor: ha kardot rántva, Ausztriát, legtermészetesebb szövetségésünket, legyőzzük vala. Igen de uraim, nemcsak Ausztriát kellett volna levernünk, hanem mondhatni fél Európával kellett volna számolnunk; mert egyedül Angliába több mint 15 millióval tartozunk s vajjon az angol állam eltűrté volna-e, hogy allattalói oly nagy károsodást szenvedjenek? Tudjuk, hogy minden angol hajó annyit mint az angol föld, s számos példáját láttuk, hogy ezen hatalmas ország egyetlen allattalójának megsértéseért véres háborukat folytatott.

Egy másik agitationalis thema az, hogy miért hordozza Magyarország, a közös kiadások terhének egy részét. Pedig hát ennek szük-

ségességét elvileg elfogadta Ghicz is s még Tisza is; a különbség csak az, hogy ők százból csak huszonnyolcat kívántak Magyarországgal hordoztatni, Deák pedig — nehogy a kiegyezés megfussuljon — kész volt a harminczat elfogadni és elfogadtuk.

Harmadik igaztási jelszó a delegatio. Az országgyűlés utolsó heteiben temérdek rágalmat hallottam a jobboldal ellen felhozni; hallottam több olyant is, a mi nem annyira vád, mint illetlenség. Mondott ottan többek közt — s megvallom ezt leginkább a karzaton levő idegenek miatt sajnáltam, mert ez reputacionk rovására esett — mondatot, hogy mikor a nyulból lesz jager, s a krinolinból hozentrager, csak akkor lesz a választási törvényjavaslatból törvény; de azt mégsem mondta senkise, hogy a pragmatica-sanctiót a jobboldal csinálta, abban pedig a közös védelem már meg lévén állapítva, természetesen van közös költség is. Magyarországnak ez iránybani részesedése arányát hajdan az osztrák ministerium határozta meg; de most már ott is alkotmány lévén, az ország kiadásai felett az országgyűlés határoz, s valamint ez nekünk nem parancsolhatja meg, hogy mennyivel járulunk a közös kiadások fedezésére, úgy mi se határozhatunk reájok nézve kötelezőleg. Kell itt tehát egy alkotmányos organum, s ez a delegatio. Az ide tartozó ügyek elintéztethetnek ugyan akép is, hogy a felső és a császár és király határozzon, a mint ezt odaát javasolták, volt, de ez nem alkotmányos fogalom, ez absolutismus lenne. Utoljára is nem marad egyéb, mint hogy a két országgyűlés külön-külön küldöttségre bizza az ügyek elintézését. Ime, ez az a szörnyű delegatio.

Politikai elleneink szándékosan feledik vagy kívánják feledni az ország minden oldalról mutakozó haladását. Pár évvel ezelőtt a baloldal követelte ugyan, de kételkedett a honvédség felállításának lehetőségén. Ma 150,000 begyakorolt honvédünk van.

En az országot nem tartom jószágnak. Senki se kívánhatja, hogy ha képesség, jellem, szorgalom tekintetében nem ulti a mértéket, neki az ország zsiros kenyeret adjon. De néhány évvel ezelőtt hazánkát idegen hivatalnok-ság árasztotta el. Ma örömmel constatálhatom e sok ezer állomást honfiak foglalják el és így az ország megjutalmazhatja, visszafordíthatja a szülőknek fiaikra fordított gondját és áldozatát.

Magyarország el van ismerve az európai diplomacia által, s az európai államrendszerben mint factor vétetik tekintetbe. A pozsonyi országgyűlések solemnitásaira mikor jelent meg az európai diplomacia képviselője? Soba egy se ment feléje, míg most az európai hatamaságok nagykövetei mind ott válnak az országgyűlést bezáró trónbeszéd alkalmával.

Törvény és gyakorlat, hogy senki e királyságban egy krajczár adót nem fizet, egy katonát nem ad, míg az országgyűlés meg nem szavazza, s hazánk a szabad sajtó és haladás hazája. (Vége köv.)

Salamon Ferencz programja. Tordamegye alsó kerületének választóihoz.

(Folytatás.)

A vasuti állomás nem tengeri kikötő, a hol ha nem rakodik le és fel a hajó legalább élelmet s más szükségességeket vásárol népe. A vasuti állomáson csak az az áru számítható forgalomnak, mely oda van adressálva, s az az utas, a kinek utazási induló vagy érkező végpontja azon állomás. A többi legfőbb krajczárokat hagy ott egy pohár vizért.

Egy-egy állomás csak két feltétel alatt veszi nagy hasznát a vasutnak. Egyik, ha maga elég gazdag nyers anyagokban és gyártmányokban, másik az, ha egy jókora vidék vicinalis kö- vagy vasut által, vagy vízi közlekedés utján van összekötve vele, s ezen vidék helyeségei azon állomást érik legközelebb szállitmányaik vasutra tételére vagy a vasutról való átvételére. Különösen az utóbbi feltételt nélkülözik hazánkban a vasuti állomások s leginkább az alföldiek az év nagyobb részében.

Ha e két feltétel megvan, egy szárnyvonal nem hátrány, sőt utóbbi tekintetben előny. Mert a szárnyvonal végpontja egy előre tolt pont, minden szomszéd versenyző állomás nélkül.

Igy Tordánál a rajta fölül fekvő helységek, Aranyosszékek egy része és a Csány, Peterd. Jára felőli vidék itt lelnek meg a legközelebbi torkolatot az országos forgalomhoz.

Ha a megye ezen részének minden pontjához jó kőutak készülnek, az oly fontos előny, melylyel kevés vasuti állomás dicsekedhetik széles Magyarországon.

Tordának és a megyének fontos volt az az országut is, mely Kolozsvárról délre tartva, Tordán ment keresztül. Ez volt az országos vonal. De ezen vonal ott ment át, a hol a megye legkeskenyebb, ugyszólván néhány jó puskalövésnyi. Alig ér ki Kolozsmegyéből, hogy Aranyosszéket érje.

Tordát nem ezen ut tette eddigéig is egy megye fővárosává és egy terjedelmes fő-

BELFÖLD.

M.-Vásárhely, 1872 jun. 14-én.

Ma délután 1 óra 20 perczkor érkezett közlekedésügyi miniszter Tisza Lajos ur városunkba.

Az indóháznál zene és éljenekkel fogadtattott a polgárság oly jelentékeny száma által, melyet még akkor sem láttunk ott midőn mult év végén az első vonat rohogott be a pálya udvarba.

Akkor a kíváncsiság, most a rokonszenv és ragaszkodás vonzott oda sokakat a magyar felelős ministerium egyik tagja iránt. Nem is csekély öröm kell, hogy minden igaz magyar szívét áthassa azon gondolatra, hogy annyi közdelem és szenvedés után elvégre nemzetünk böles férfainak törekvése sikert ért s nem idegen uralomnak kell hódolnunk, hanem saját véreink vannak hivatva hazánk kormányzatára.

Örömmel is constatáljuk a tényt, hogy itt a pártoskodás megszűnt s városunk több baloldali notabilitásait az üdvözlők első sorában láttuk kezét szorítva a magyar felelős miniszterrel.

A vonat megállt: a miniszter a tömeg közé lépve polgármesterünk tartott igen szívélyes üdvözlő beszédet, többször harsány éljenekkel félbeszakítva. A miniszter röviden de oly szabattossággal felelt, melyből azonnal felismerhettük a komoly államférfiut.

Rövid társalgás s néhány bemutatás után a miniszter kocsiába ült s egyenesen Geroye szegre hajtattott idősb gróf Teleki Domokos ur vendégszerető kastélyába s onnan már 5 órakor ismét átutazott városunkon Segesvár felé.

Nem akarunk beláthatatlan, megszámlálhatatlan néptömegekről, koci sorokról beszélni de nem hiszük, hogy csalódnánk, midőn az indóháznál megjelentek 500-600-ra tesszük s a mintegy félmérföld hosszú Deák Ferencz és Szentgyörgyi utcákon két háromezer éljenző polgártársainkat láttuk. A házak általában nemzeti lobogókkal díszítve szóval az egész fogadtatás az öröm és hazafi lelkesülés jellegét viselő magán. A százat haladó koci sor, melyhez a vidékből is jelentékeny számban csatlakoztak, a városra át kísérte ő nagyméltóságát s a Szentgyörgyi utca végén még egyszer bucsut vettünk tisztelt és szeretett vendégünkötől, óhajtván, hogy őt hazánk és nemzetünk javára az isten sokáig éltesse. P.

A KELET magán-távirata.

Feladatott Pesten, június 18 11 ó. — p. d. e.
Erkezett: 18. 11 ó. 30 p. d. e.

Tegnap estig összesen tizenegy Deákpárti, két ellenzéki képviselő választott. Tegnap választások eredményéről még nincsenek hírek; szavazás pártunkra igen kedvezően kezdődött.

A horvát országgyűlésen az unionisták határozott többségben lévén, a nemzetieknek egyezséget ajánlattak. Nemzetiek vonakodnak egyezkedni, huzák halasztják a dolgot, a virilisták távozását várják, remélvén ekkor diadalmaskodnak. Ezért kiegyezés sikertelen.

Királyunk szept. ötödikén ér Berlinbe s két hétig ott marad. Ma reggel Schwarcz Gyula deákpárti programmal Székes-Fehérvárt egyhangulag megválasztott.

NAPI HIREK.

Kolozsvár, június 18-án

— A muzeum egyesület igazgató választása ma délután tartott ülésében elfogadta a Dr. Mészáros Ferencz és a muzeumi kiküldöttek által közegyetértéssel megállapított pontozatait a muzeum és egyetem között kötendő szerződésnek, mely mai számunkban egész terjedelmében olvasható. Örülünk, hogy ez oly nagy fontosságu ügy megoldásra juthatott s gratulálunk a muzeumi kiküldötteknek, hogy me-revségükkel nem nehezítették ez igen tapintatosnak nevezhető megoldást.

— A helybeli k. jogakademia és orvos-sebészeti tanintézet tanárai tegnap este lakomát adtak az Európában, dr. Mészáros Ferencz és Szilágyi Sándor tiszteletére. A tudomány férfiai s néhány vendég kedélyes estét töltöttek együtt s komoly és vidor pohárköszöntőkkel fűszerezték a lakoma izes falatait. Dr. Mészáros Ferencz Nagy-Szebenbe, Szilágyi Sándor Pestre ma reggel indultak el.

— A Kolozsvárt felállítandó árva ház bizottmánya és a „kolozsvári dalkör“ július

7-én a „Nemeskert“-ben sorsjátékkal összekötött dal és táncünnepélyt fog rendezni az ünnepély rendje: 1. Július 7-én délután 3 órakor a „Dalkör“ nagy lábosházi helyiségétől az egyetemi zászálóval ünnepélyes kivonulás monostortéán a „Nemeskert“-be. 2. A helyszínen: 4 óráig az ünnepélyre megjelenő közönség elfogadása s annak a rend megtartása végett arra kiküldött külön bizottság által a kijelölt helyekre elhelyezése. 3. 4 órakor „Nyitány“ Salamon János zenekara által. 4. 1/5 órától 6-ig dal-előadás a „Dalkör“ és több városi műkedvelőnk közreműködésével. 5. 6 órától 7-ig sorshuzás és a nyermények kiosztása. 8. órakor táncvigalom. A tiszta jövedelem fele részben az „Árvaház“ feladására, a „Dalkör“ számára egy hangverseny-zongora beszerzése javára fordítatik. Felülírtetések egészben az „Árvaház“-at illetik. A jó ügy nevében egész bizalommal fordulunk közönségünk ismert pártfogásához, a legesélyesebb adakozást is köszönettel vesszük és hirlapilag nyugtázzuk. Belépőtíjegy ára: személyenként 1 fr. Minden belépőtíjegygyel egy sorsjegy ingyen adatik. Belépőtíjegyek — a meghívó előmutatása mellett — július 1-től Bogdán István ur kereskedésében válthatók. A dal- és táncsorozat a helyszínen osztatik ki. (Étterem-, ruhátár- és cukrászatról gondoskodva van.) Kedvezőtlen idő esetén az ünnepély el lesz halasztva, s a közönség hirlapok és falragaszok által értesítetik a megtartás napjáról. Figyelemztetés. Kérjük a t. közönség: a kiirt órában lehető pontosan jelenni meg, mivel csak így lesz lehetővé a program szoros megtartása mind az igényelt helyek iránti kellő intézkedés: mi okból a helyeknek előre lefoglalását sem engedheti meg a rendező bizottmány.

— Nyilvános köszönet. Alólirott a k.-monostori önkényes tüzoltó egyeslet nevében kedves kötelességének ismeri t. Biasini Domokos urnak önzetlen szivességeért, melylyel nagyváradi tüzoltó testvéreinket fogadta és szállodájában díjtalanul elszállásolta, őszinte köszönetet mondani. K.-Monostor 1872 június 15 én. A parancsnokság.

— Magyar kereskedelmi törvény. Az ország kereskedelmi körének egy rég nyilvánított óhajta s a megvalósulás küszöbén áll; ugyan is Slávy József kereskedelmi miniszter elhatározta, hogy a kereskedelmi törvény a legközelebbi országgyűlésnek első ülészámban előterjesztessék. Elvégre megbízta dr. Apáthy István urat, a váltó- és kereskedelmi jog egyetemi tanárát a törvénykönyv tervezetének kidolgozásával, egyuttal azon óhaját nyilvánítván, hogy a munkálat jövő év március havára elkészíttessék. Mint a miniszter megbízó levelében írja, alapul a német kereskedelmi törvénykönyv szolgáland, de a munkálat korántsem lesz egyszerű receptio, hanem tekintettel lesz egy magyar jogászgyűlések, mint a kereskedelmi kamarák s a mult évben Pesten tartott enquete nyilatkozmányaira, a tudomány újabb vívmányaira, végre a hazai specialis jogviszonyokra s szükségletekre, a magyar törvényhozás egyéb alkotásaira.

— Figyelemztetés. A „Kolozsvári Dalkör“ működő tagjainak száma az újabb idő óta folyton jelentkező új tagokkal, hirtelen szaporodván, e körülmény szükségessé teszi kijelentésünk, hogy a tisztelt dalkedvelők ügyeközzenek szándékolt beiratkozásukat folyó június hó 25-ig megtenni, mivel a kik e határidőn túl jelentkeznek, ugyan felvételnél az egyeslet tagjaiul — ha alkalmasnak találtnak — de semmi esetre nem tarthatnak igényt arra, hogy a „Dalkör“-rel, a szeptemberhóban Nagy Váradon tartandó orsz. dalünnepélyen mint működőtagok megjelenhessenek. Kolozsvárt 1872 június 17-én. Tivai Nagy Imre, egyli. jegyző.

— Szerdahelyi Kálmán és Prielle Cornélia tegnapi babáiraikhoz még ujakat tűznek: holnap még egyszer föllépnek színpadunkon, A Fehér hajszal és a Váró teremben című egy felvonásos vígjátékban. Közreműködnek még ez este Ruzieska Racek Zsófia és K. Papp Miklósné asszonyságok, Gyulai Jolán kisasszony és Jakobi Jakab, karmester vezetése alatt a conservatorium zenekara. E névsor már magában elégséges lenne a legnagyobb érdekltség fölkeltésére, s annyival inkább, ha hozzáteszük, hogy a művészpár az est egész jövedelmét a muzeumutczai gyermekkert és Gyulai Ferencz s Székelyné sirméltkére ajánlák föl. Szeretetre méltó művészeink e szives áldozatkészsége még fokozza — ha ugyan lehetséges — a tiszteletet, melyet a kolozsvári közönség irányukban oly régóta táplál. Az előadásra, mely holnap — szerdán lesz és nem csütörtökön, mint a falragaszok vétségéből hirdették — jegyek iránt rendelkezhetni Szász Domokosnál, a belfarkas-utczai papi lakon.

— A tegnapi jótékony czélú előadást a nyár estélyeinek legsikerültebbjé közé sorozhatjuk, a program változatossága, a kivitel művészi volta valóban megérdemelte a viharos tapsokat. A Jakobi Jakab vezetés alatt előadott s kitünően sikerült „Nyitány“ után „Utóirat“ című vígjátékban Sz. Prielle Cornelia asszony és Szerdahelyi Kálmán annyi bábkorszoruzta művészetét volt alkalmunk élvezni. A telt színház minden részéből özőnlő

taps és éljen nem akart véget érni az ünnepelelt művészek kiléptek. Jól esett hacsak e kis darabban is oly művészetet élveznünk, melyet nem zavartak meg a színész társulatok olykor több mellékalakjai. A vígjátékot követő második szakaszban Kohlert Gy. ur mutatta be művészi fuvolajátékát. A másodiknak kitűzött dal helyett Horváth Róza énekelt egy német szövegű dallamot s ezután Korbuly Ida kisasszony játszott zongorán, a kis kezek könyű lejtése nem méltatlanul idézte elő a ki-törő, éljen!-t. Az ezt követő vígjátékban éreztetlenné tette a darab gyengességét a szereplők művésze. Sok szép szót kellene keressünk, hogy a két nagy művész játékába a tappintatos fel fogást, az oly magos művészi kivittell kellőleg festhessük; de felesleges volna: a játszó művésze annyira ismert, hogy már a Prielle Cornélia s Szerdahelyi nevek előnkbe idézik azt a művészetet, mely a magyar színen fájdalom már-már kihalóban van. Sajnáljuk, hogy K. Pappné asszony kellemes hangját csak a „Menjen már tekünni“ szavakban hallhatuk. Hiszük a szerdai előadásban nagyobb szerepökben láthatjuk.

— A Kolozsvári Közlöny a journalistika szabályai ellen elkövetett vétségnek nevezi azt, hogy (vyy) t. munkatársunk minapi cikkében a Kolozsv. Közlönyről s nem (Ss.)-ről emlékezett meg s hogy ez állításának annál nagyobb nyomatékot adjon: maga is neki ront egész szeretetreméltósággal nem is csak a Keletnek, hanem egyenesen a Kelet szerkesztőjének. „Ha valamely egyetemi tanszéket kellene megkaparintani s e végett egy hatalmas cipőtalpáról a port kellene lenyalni, rohanva-rohanna, mert hát egy tisztesség, halasztást nem tűrő dolog“ sat. így kedélyeskedik a szabadsajtó e tiszteletreméltó közege. Lehet az esett neki zokon, hogy t. cikkirőnk miért beszélt a dologról s nem (Ss.) ur személyéről. Elég baj biz ez, de a hogy mi (vyy) t. barátunkat ösmerjük, ezt a kedvét a jó nénikének jövőre sem fogja betölteni. Mi magunk pedig csak arra kérjük (Ss.) urat, hogy a cipőtalpnyalás helyett találjon ki már valami újat is, mert különben be találja pörölni a Polgár az ő „eszméi“ elhódításáért.

— Figyelemztetés Pap Miklós ur számára. A szent logika nevében illő tisztelettel kérjük a fentnevezett urat, szorítsa rá lapja kibordóját, hogy jövőre jobban utánna nézzen a szerkesztésnek, hogy meg ne essék a M. Polgáron megint az a stikk, a mi lapja tegnapi számában történt. A fő cikkben ugyanis Hermann Ottó hosszasan mutogatja, hogy Kolozsvár választói még nem érték el a méveltség azon fokát, melyen nyílt szavazással választhatnák képviselőjüket; nyomban rá pedig O. b. Balázs „a hazafiatlanság büne elleni“ óvszerül ajánlja, hogy ki kell nyomtatni a választók és választottaik névjegyzékét, s a községeknek, iskolai és nyilvános levéltáraknak megküldeni.

— Kolozsvár baloldali jelöltjei, mint ama párt tagjai nyíltan mondják, Jókai Mór és Sári László. Jókai Mór számára a Borszem Jankó őrizze meg, a tegnap érkezett számában megjelent kép metszetét; Sári Lászlót pedig, reméljük bizonyítván, nem fogja elveszteni a kolozsvári ref. fótanoda.

— A magyar keleti vasut több bankkal tárgyalást folytat egy függő adósság felvétele iránt, melyből az építési deficitet fedezné. E tárgyalások — mint a „N. Fr. Presse“ hallja — oly kedvező stadiumba jutottak, hogy a társaság elegendő eszközzel rendelkezhetik az egész keleti vasutnak már ez évben végrehajtandó kiépítésére. Egyidejűleg a keleti vasutnak, a román és török vaspályákkal leendő összeköttetése iránt is folynak a tárgyalások, mely összeköttetésre e nevezett vasut kapná meg az engedélyt, oly formán azonban, hogy ezért semmi kártalanításra igényt nem tarthat.

— Az összes magyar vasutak képviselői — mint egyik német lap írja — a mult héten gyűlést tartottak a magy. kereskedelmi miniszteriumban. A tanácskozás tárgyát az állatszallítás rendezése képezte. A kormány azon kívánságát terjesztette a gyűlés elébe, hogy a vasutak, a fő le- és felrakodási állomásokon állatorvosokat tartsanak, s azokat saját pénzükkel fizessék. A vasutak képviselői e kívánságot visszautasították, mert a közegészség ellenőrzésére nem ők, hanem a kormány van hivatva. Midőn pedig ennek folytán, a kormány képviselője a subventióra hivatkozott, azt választották a vasutak képviselői, hogy az a subventio nem ajándék, hanem csak kamatozó kölcsön, a kormány az fel nem jogosítja arra, hogy a vasutakra illetéktelen teher rakjon. Nem maradt hát egyéb hátra, mint hogy a felállítandó állatorvosokat a kormány maga fizesse.

— A baresi pusztán D. Földvár mellett egy szőlő ásátásakor két római mértföldmutatót találtak. Mindet oszlop 8 láb hosszú. Egyiken Verus Maximus inperator neve van vésvé, mellette fiaé (235-138 k. u.) amásikon Decius Trajanus császáré. Elsőre az akkori római helység neve is föl van írva s ebből tudhatni meg, hogy a romaiak a mai Baresot Maximiniának hívták.

Felelős szerkesztő Szász Béla.

